

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 28 februari 1919 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av anslag å tilläggsstat för år 1919 under fjärde huvudtiteln för bestridande av kostnader, som kunna bliva en följd av uppskjutande tillsvidare av de för närvarande pågående arbetena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet.

(1:a avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 14 februari 1919 dagtecknad proposition (nr 97), vilken för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för bestridande av de särskilda kostnader, som kunna bliva en följd av uppskjutande tillsvidare av de för närvarande pågående arbetena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet, å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 104,750 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopande statsrådsprotokollet.

Tidigare
beslut rörande
Södra skånska
infanteri-
regementets
förläggning.

Genom beslut den 21 juni 1907 förordnade Kungl Maj:t, att Södra skånska infanteriregementet skulle förläggas till Lund, i vilket beslut Kungl. Maj:t efter förnyad prövning och föredragning av ärendet den 16 oktober 1915 ej fann skäl göra ändring.

Enligt av Kungl. Maj:t den 29 juni 1917 fastställda kostnadsberäkningar skulle för uppförande av regementets kasernetablissemang erfordras ett belopp av 3,291,300 kronor, vilken summa var avsedd att fördelas på följande sätt:

Byggnadsarbeten:

Kanslibyggnad	kronor	170,900: —	
Sex kasernhus	»	1,416,000: —	
Två med kasernhusen sam- manbyggda underofficers- bostäder	»	104,300: —	
Tre bostadshus (3-rumslägen- heter)	»	77,400: —	
Åtta bostadshus (2-rumslägen- heter)	»	155,200: —	
Ett bostadshus (1-rumslägen- het)	»	13,700: —	
Tvättstuga för underofficerare	»	4,000: —	
Gymnastik- och ekonomi- byggnad	»	432,000: —	
Vakt- och arrestbyggnad	»	50,400: —	
Sjukhusbyggnad	»	109,900: —	
Marketerbyggnad	»	100,000: —	
Vinterstall med gödselkista ..	»	50,500: —	
Sommarstall	»	20,000: —	
Ammunitionsbod	»	8,200: —	
Halmbod	»	5,600: —	
Fristående urinoarer	»	7,500: —	kronor 2,725,600: —

Övriga arbeten:

Inre och yttre vatten- och avloppsledningar m. m.	kronor	127,500: —	
Inre och yttre elektriska ledningar och armatur	»	87,400: —	
Planerings-, rörgravs- och vägarbeten	»	80,500: —	
Rännstenar	»	10,800: —	
Grusning	»	15,000: —	
Stängsel	»	13,500: —	
Skjutbana	»	36,000: —	
Oförutsedda utgifter	»	60,000: —	
Nämndens expedition	»	75,000: —	
Kontrollomkostnader m. m.	»	60,000: —	kronor 565,700: —
			<hr/>
			Summa kronor 3,291,300: —

Sedermera verkställda beräkningar hava emellertid givit vid handen att samtliga kostnader numera måste beräknas till 5,368,675 kronor.

På grund av de stora kostnader ifrågavarande kasernbyggnadsarbete under nu rådande förhållande sålunda skulle medföra och med hänsyn tagen jämväl till den förestående allmänna revisionen av vårt försvarsväsen, har departementschefen anmodat den av Kungl. Maj:t den 18 december 1918 tillsatta försvarskommissionen att inkomma med yttrande, huruvida de redan påbörjade arbetena för uppförande av kasernetablissemang invid Lund för Södra skånska infanteriregementet borde enligt fastställda planer fullföljas eller huruvida samma arbeten borde helt och hållet eller endast delvis avbrytas.

Med anledning härav har försvarskommissionen den 1 februari 1919 inkommit med yttrande i ärendet samt därvid anfört följande:

Försvars-
kommis-
sionens
yttrande.

Hittills
verkställda
byggnads-
arbeten.

Enligt vad försvarskommissionen hos arméns kasernbyggnadsnämnd inhämtat, hade förberedelserna å arbetsplatsen tagit sin början under mars månad 1918. Arbetena inom kaserntomten hade påbörjats i april månad samma år med utförande av vissa provisoriska anläggningar och med schaktningsarbeten för kaserngårdens planering.

Till den 14 januari 1919 hade *arbetena vid kasernbygget* fortskridit så,

att alla schaktnings- och planeringsarbeten för kaserngårdens bildande — omfattande bland annat bortschaktning av cirka 11,000 kbm. jordmassa — vore i det närmaste fullbordade,

att grunden till kasernhuset III A vore färdigställd, mellanväggar av betong i byggnadens jordvåning uppförda samt murningsarbeten för byggnadens sockel påbörjade, varjämte stenen till sockel och fasadbeklädnad huggits å byggnadsplatsen för i det närmaste halva byggnaden,

att största delen av schaktningsarbetena för grunden till kasernhuset I A vore utförd,

att grund och sockel till vinterstallet, sommarstallet, halmboden och ammunitionsförrådet vore färdigställda,

att halmboden vore helt och hållet uppförd,

att stommen till sommarstallet i det närmaste rests, samt

att syllarna till ammunitionsförrådet utlagts och trävirket till stommen färdiggjorts för resning.

Följande *provisoriska byggnader och anläggningar* hade iordningstänkts, nämligen:

en expeditjonslokal för verkmästare och förrådsförvaltare,

en brukstillverkningscentral,

en verkstadsbyggnad, inrymmande smedja och snickareverkstad,

en bod för arbetarna,

en marketenteribygnad för förmän och arbetare,

en förrådsbod för cement,

avträdesbyggnader,

vattenledningar till olika platser inom kaserntomten,

elektriska belysnings- och kraftledningar, med transformator, till belysning inom olika lokaler och för drivkraft till motorer,

lastspår från Lund—Revinge järnväg till kaserntomten samt

ett nät av decauvillespår om cirka 700 meters längd inom kaserntomten.

Lunds stad hade låtit framdraga:

dels en provisorisk vattenledning från stadens lågtrycksledning till byggnadsplatsen,

dels den permanenta elektriska kabeln till kaserntomten, och

dels den permanenta avloppsledningen till närheten av kasern-tomten.

För byggnadsarbetena vore således alla erforderliga provisoriska anläggningar färdiga och förarbeten verkställda, så att byggnadsarbetena numera stode inför sitt fullt utvecklade skede.

Till arbetsplatsen hade framförts och där upplagts i förråd:

en betydande del av för byggnadsarbetena behövlige bjälkar, sparrar och ohyvlade bräder,

cirka 3 miljoner murtegel (hela behovet = $4\frac{1}{2}$ miljoner),

allt erforderligt håltegel,

huvuddelen av den takplåt, som beräknats åtgå,

största delen av behövligt armeringsjärn,

alla gjutna vattenledningsrör med delar samt

avsevärda mängder cement, papp, asfaltpreparat, byggnadsjärn, spik, linolja m. m.

Härförutom hade kasernbyggnadsnämnden *träffat avtal om leverans av:*

det ytterligare behovet av bjälkar, sparrar och ohyvlade bräder,

en del av det hyvlade golvvirket,

granitarbeten för lister, fönsterbänkar, trappsteg, golvplaner m. m.,

den återstående mängden armeringsjärn,

byggnadssten, makadam och dylikt från Hardeberga,

spislarna till manskapsköket m. m.

Å arbetsplatsen sysselsattes den 14 januari 1919 en *arbetsstyrka* av 130 man.

Arbetsbefälet vid kasernbygget bestode av följande personal, vilken i avlöning uppbure nedan angivna belopp per år, exklusive dyrtids-tillägg, nämligen

en arbetschef	kronor 8,200: —
en förste verkmästare	» 5,400: —
en andre verkmästare	» 4,200: — samt
en förrådsförvaltare	» 3,000: —.

Vid arbetschefens och förrådsförvaltarens expedition finnes skrivbiträden anställda.

Hittills nedlagda kostnader och iklädda ekonomiska förpliktelser.

Beträffande å kasernbyggnadsarbetet hittills nedlagda kostnader hade kommissionen hos kasernbyggnadsnämnden inhämtat,

att kostnaderna för hittills utförda <i>permanenta arbeten</i> vid etablissemanget enligt till den 1 januari 1919 förda räkenskaper uppgått till	kronor	205,508: 56
att de <i>provisoriska anläggningarna</i> betingat en kostnad av	»	33,080: 47
att värdet å i bruk tagna och inom förråd förvarade inventarier utgjorde	»	65,410: 56
i vilken summa inginge jämväl alla förråds-kostnader samt havda reparationskostnader för inventarierna;		
att värdet å i förråd liggande <i>materialier</i> utgjorde enligt utbetalningar till den 1 januari 1919 ..	»	680,831: 76
i vilket belopp inginge med 99,892 kronor 54 öre alla frakt- och förråds-kostnader (lossning, stapling, täckning m. m.) för materialier;		
att ingångna, men icke fullgjorda <i>leveransavtal</i> motsvarade i kostnader	»	342,025: —
däruti icke inberäknade kostnaderna för sådana materialier, vilka enligt gällande avtal skulle levereras enligt enhetspriser och särskilda rekvisitioner, såsom makadam, byggnadssten, grus, cement, kalk m. m.;		
att till <i>avlöning åt arbetsledning</i> , inklusive dyrtids-tillägg, till den 1 januari 1919 utbetalts	»	22,595: 66
att till samma datum i diverse <i>administrationskostnader</i> erlagts	»	10,623: 91
att de <i>arbeten</i> , vilka utförts för etablissemanget inom nämndens <i>expedition</i> i Stockholm torde lägst få beräknas till	»	40,000: —
att den färdigställda skjutbanan enligt uppgift från arméförvaltningens fortifikationsdepartement kostat	»	41,500: —
samt att från den 1 januari 1919 till den 14 i samma månad betalda levererade materialier och utförda arbeten betingade ett värde av omkring	»	44,000: —

eller tillhopa kronor 1,485,575: 92

För bedömning av frågan om de ekonomiska konsekvenserna av kasernbyggnadsarbetenas inställande hade kommissionen hos kasernbyggnadsnämnden inhämtat följande:

De ekonomiska konsekvenserna av byggnadsarbetenas inställande.

Kasernbyggnadsnämnden hade ursprungligen beräknat att kunna fullborda etablissemangent under år 1920. Emellertid måste på grund av de oberäkneliga eventualiteterna under den nuvarande kristiden med avseende på såväl anskaffning av materialier som arbetsförhållanden räknas med att etablissemangent bleve färdigställt först under hösten 1921, så att regementets vinterskolor samma år kunde taga detsamma i bruk.

Förutsattes ett avstannande av arbetena inom närmaste tiden och ett uppskov med fortsättande av desamma till dess 1920 års riksdag beslutit i ärendet, syntes etablissemangets färdigställande komma att fördröjas med omkring 1½ år.

a) Uppskov med arbetena tillsvidare.

Givetvis skulle härigenom uppstå en del extra kostnader för staten. Orsakerna till dessa ävensom den approximativa storleken av kostnaderna hade byggnadschefen sökt avgöra sålunda:

1) De redan färdiga byggnadsdelarna måste effektivt skyddas för skadegörelse genom nederbörd m. m. Sålunda måste grunder och socklar förses med intäckning av lutande brädtak, vilket beräknades betinga en kostnad av 5,000 kronor.

Därjämte förutsattes, att grundläggningsarbetena för kasernhuset I A fullbordades, enär i annat fall betydliga kostnader måste beräknas för uppschaktning av igenrasade delar, eller ock avsevärda kostnader läggas ned på spåntpålningar, stämplingar och vattenläsningsarbeten.

Likaså utginges därifrån, att stommen till sommarstallet taktäcktes och brädkläddes.

2) De i förråd upplagda materialerna måste omsorgsfullt vårdas och skyddas på tillfredsställande sätt mot skada genom nederbörd, jordfukt och dylikt. De redan utförda provisoriska intäckningarna vore givetvis icke beräknade annat än för skydd under en kortare tid. En del materialier vore upplagda utan skydd i avvaktan på användning inom närmaste tiden. Under förutsättning att nya mera omsorgsfullt gjorda intäckningar och dylikt icke komme till stånd utom möjligen inklädnad av sidorna å staplar, innehållande dyrbarare virke, att endast behövliga lagningar och kompletteringar av redan förefintliga täckningar gjordes och att behövliga omstaplingar o. d. av virke m. m. ifrågakomme, hade kostnaderna för vården av materialförrådet värderats till cirka 3,000 kronor per månad eller för 1½ år till cirka 54,000 kronor.

Härtill borde läggas utgifterna för nattvakter, 2 stycken à 65 kronor per vecka, eller omkring 10,000 kronor.

Dessa utgifter för förrådet, cirka 64,000 kronor, torde för staten betyda avsevärt lägre merkostnader, än de, som skulle uppstå i det fall att det nuvarande förrådet realiserades och nya materialier anskaffades, då bygget ånyo skulle påbörjas, beroende på de betydande belopp, vilka måste beräknas för frakter och förrådskostnader. Sistnämnda bägge belopp stege för det nuvarande förrådet till minst 124,000 kronor, vilka kostnader icke kunde beräknas bliva betäckta vid en försäljning i konkurrens med varumarknaden, vartill komme nya dylika kostnader vid förnyat inköp.

3) Det inom byggnadsplatsen inlagda *spårssystemet måste upptagas* och inläggas i förråd samt efter arbetenas påbörjande ånyo utläggas, vilka arbeten, inklusive ersättning av skadade träsyllar, rälsspik o. d., beräknades till omkring 6,000 kronor.

4) Kostnaden för vård och skydd av *inventarier* o. d. uppskattades till ett belopp av omkring 2,000 kronor.

5) Enär nuvarande arbetstiden vid kasernbygget beräknas efter 9 timmars arbetsdag och inom icke alltför avlägsen framtid torde vara att förvänta 8 timmars arbetsdag, med vilken otvivelaktigt följde en stegring av dagavlönningarna, måste en förlust uppstå uti arbetskostnaderna därigenom, att de nu gällande lägre arbetspriserna icke till fullo utnyttjades. En beräkning härav kunde givetvis bliva endast synnerligen approximativ. Under förutsättning att 9 timmarsdagen ännu komme att gälla ett halft år framåt (= 26 veckor, = $26 \times 51 = 1,326$ arbetstimmar) och att stegringen bleve proportionell med arbetstidens minskning, eller omkring 12,5 %, samt att arbetsstyrkan beräknades till 150 man och inkomsten till omkring 1: 80 per man och timme, bleve merkostnaden omkring 43,000 kronor.

6) *Ersättning till arbetsbefälet* i samband med entledigande av det samma måste beräknas. Personalen i fråga vore engagerad med en uppsägningstid av 3 månader. Densamma torde dock hava förutsatt, att anställningen skulle få samma varaktighet som bygget, eller omkring $3\frac{1}{2}$ år, vadan staten skäligen borde lämna ersättning för flyttningskostnaderna till och från Lund o. d., vilka utgifter personalen måst beräkna att återvinna genom avlöningar under en jämförelsevis lång anställningstid. Med billighet syntes knappast överensstämna att entlediga den i nämndens tjänst sedan 10 år tillbaka anställde arbetschefen med den ovan angivna korta uppsägningstiden. Förrådsförvaltaren hade vid

sitt anställande varit boende i Lund. Merkostnaderna för befälspersonalen beräknades sålunda:

Arbetschefen, 6 månaders lön	kronor	4,100: —
Flyttningersättning för denne	»	3,000: —
1. verkmästaren, 3 månaders lön	»	1,350: —
Flyttningersättning för denne	»	2,000: —
2. verkmästaren, 3 månaders lön	»	1,050: —
Flyttningersättning för denne	»	2,000: —
Förrådsförvaltaren, 3 månaders lön	»	750: —
Dyrtdstillägg å dessa löner cirka	»	4,500: —
Dessutom förutsättes lön åt en person, som skall utöva tillsyn och leda skötseln av förrådet, utgörande för 1 $\frac{1}{4}$ år	»	7,500: —
eller sammanlagt till omkring	kronor	26,250: —

7) Å *brandförsäkringskostnaderna* för de materiel och inventarier, vilka enligt Kungl. Maj:ts beslut skulle vara försäkrade under arbetstiden, beräknades en merkostnad av omkring *1,500 kronor*.

8) De kostnader, som åsamkades staten för *förhyrning av provisoriska förläggningsslokaler* åt regementet, ökades med hyresutgifterna under minst 1 år, eller med omkring *50,000 kronor*.

9) Om regementets underofficerare finge inflytta i sina bostäder först 1 $\frac{1}{2}$ år senare, hade staten att till dessa utbetala *hyresersättningar* under denna tid. Dessa ersättningar borde tillräknas merkostnaderna för uppskovet och utgjorde för 14 fanjunkare och vederlikar 5,040 kronor och för 16 sergeanter och vederlikar 4,320 kronor, eller tillsammans omkring *9,360 kronor*.

De *sammanlagda merkostnaderna* på grund av ett uppskov med byggnadsarbetena under 1 $\frac{1}{2}$ år skulle alltså enligt förenämnda approximativa beräkning uppgå till omkring *207,110 kronor*.

Härtill borde även andra synpunkter tagas i beaktande. Genom arbetenas nedläggande komme de vid bygget nu anställda 130 arbetarna att bli arbetslösa. Inom kort kunde, därest arbetena obehindrat finge fortgå, arbete beredas åt omkring 250 arbetare på arbetsplatsen och dessutom indirekt åt ett stort antal arbetare genom arbete å fabriker, verkstäder, sågverk m. m., där material till bygget tillverkades eller förarbetades. Detta syntes för arbetarna i Lund vara av särskilt stor betydelse, enär enligt uppgift några arbetstillfällen för byggnadsarbetare i

Lund för närvarande icke funnes. Även i stadens närhet vore byggnadsverksamheten ringa och i Malmö torde endast ett par byggen vara i gång. Detta hade ävenledes visat sig genom ständig tillströmning av arbetssökande till arbetsplatsen. Om arbetena nedlades, syntes frågan om understöd från statens sida åt de genom nedläggelsen arbetslösa böra tagas under omprövning.

Något mer än hälften av de behövliga byggnadsmaterialierna vore anskaffade till nu gällande priser. Arbetspriserna torde icke inom en nära framtid bliva lägre, snarare tvärtom. Av rent ekonomiska skäl syntes därför ett uppskov icke vara att förorda.

b) Nedläggande av arbetena.

Om arbetena vid etablissemanget skulle helt och hållet nedläggas, komme betydliga värden att gå förlorade.

De utlagda kostnaderna för de permanenta arbetena syntes icke kunna återvinnas utom till en ringa del. Vad som utbetalts för schaktning- och planeringsarbeten samt murverk av olika slag torde icke kunna till någon del erhållas åter, däremot syntes någon ersättning kunna bekommas för de utförda trästommarna. Av de intill den 14 januari 1919 för de utförda permanenta arbetena nedlagda kostnaderna, eller (205,508: 56 + 20,000 =) 225,508 kronor 56 öre måste minst 218,000 kronor beräknas såsom nedlagda utan möjlighet att återfå.

De för de provisoriska anläggningarna begagnade materialierna kunde måhända realiserars, men syntes betinga ringa värde; trävirket skadades som känt betydligt vid rivning. Av kostnaderna för anläggningarna, 33,080: 47, beräknades 25,000 kronor icke kunna återvinnas.

Å det upptagna värdet av inventarier, 65,410 kronor 56 öre, i vilken summa inginge alla förråds- och reparationskostnader för inventarier, beräknades ett avdrag å 25,000 kronor.

Av det upptagna värdet av i förråd liggande materialier, utgörande till den 14 januari 1919 (680,831: 76 + 24,000 =) 704,831 kronor 76 öre, kunde icke återfås (99,892: 24 + 24,000 =) omkring 124,000 kronor, utgörande omkostnader för frakter och förrådsarbeten, varjämte torde avgå ytterligare minst 68,000 kronor i omkostnader vid förrådets realisation, beräknade efter omkring 10 %, eller tillsammans en förlust av 192,000 kronor.

Å kostnader för ingångna avtal måste beräknas en viss förlust, förslagsvis avgiven till 10 %, eller omkring 34,000 kronor.

Hittills utlagda belopp för arbetsledning, för administrationskostnader och för byggets andel i kasernbyggnadsnämndens expedition, utgö-

rande [22,595: 66 + 10,623: 91 + 40,000 + 3,000 (utgifter under januari 1919) =] omkring 76,200 kronor vore förlorade.

Kostnaderna för skjutbanan vore till allra största delen omöjliga att återvinna. Av utgifterna för densamma, 41,500 kronor, beräknades 38,000 kronor icke kunna återfås.

Ersättning till arbetsbefälet med anledning av uppsägningen, i det föregående beräknad till 26,250 kronor måste beräknas utgå.

Sammanlagda förlusterna för staten, därest arbetena helt och hållet nedlades, kunde, lågt beräknat, men givetvis synnerligen approximativt, upptagas till 634,450 kronor, eller i runt tal 650,000 kronor, enär ännu en del arbeten torde bliva fullbordade m. m., innan definitivt beslut fattades.

Härtill komme de ersättningar, staden Lund möjligen komme att betinga sig på grund av kontraktets med kronan hävande, innefattande eventuella skadestånd, betalning för utförda vatten-, avlopps- och elektriska ledningsarbeten, gottgörelse för omkostnader för jordförvärv o. d.

Huruvida lämpligen arbetena vid etablissemanget borde fortgå med tanke på ett partiellt färdigställande av etablissemanget, syntes vara en fråga, som närmast berörde de militära förhållandena. Byggnadstekniskt sett, kunde detta naturligtvis ske utan olägenhet, dock borde, därest det kunde ifrågasättas, att etablissemangets delvisa färdigställande sedermera icke komme att följas av en komplettering, möjligen planen för byggnadernas förläggande i förhållande till varandra omarbetas. Ekonomiskt sett, vållade ett partiellt färdigställande och en komplettering sedermera rätt betydande merkostnader.

Då det för ärendets bedömning varit av vikt att erhålla dels en fullständig redogörelse för regementets nuvarande provisoriska förläggningsförhållanden, dels ock upplysning om huruvida i något hänseende hinder mötte för en fortsatt provisorisk förläggning av regementet i avvaktn på ett definitivt beslut i kasernbyggnadsfrågan, hade kommissionen i skrivelse den 10 januari 1919 till arméförvaltningens fortifikations- och intendentsdepartement samt sjukvårdsstyrelse anhållit, att departementen och styrelsen måtte skyndsammast möjligt till kommissionen inkomma med yttrande i nu angivna hänseenden.

Med anledning härav hade fortifikations- och intendentsdepartementen samt sjukvårdsstyrelsen med skrivelse den 25 januari 1919 till kommissionen överlämnat infordrade yttranden i ärendet av chefen för Södra skånska infanteriregementet, vederbörande fördelningsläkare samt chefen för första arméfördelningen.

Yttranden av myndigheterna rörande den provisoriska förläggningen.

a) Regements-
chefen.

Uti sitt berörda yttrande hade regementschefen anfört huvudsakligen följande:

Regementet disponerade för sin provisoriska förläggning i Lund dels f. d. sockerraffinaderiet Öresund (den s. k. Norra kasernen) och dels en f. d. valskvarn (den s. k. Södra kasernen).

Norra kasernen ägdes av Svenska sockerfabriksaktiebolaget, som icke velat hyra ut densamma för längre tid än ett år i sänder. Huru länge regementet kunde få disponera denna egendom vore naturligen beroende på om sockerfabriksbolaget finge annan användning för den eller ej, eller skrede till försäljning av densamma. Säkert torde emellertid vara att bolaget ej ville binda sig för längre tids uthyrning, men hade man anledning hoppas, att regementet skulle kunna få disponera lokalerna till den tidpunkt, då den nya kasernen beräknades stå färdig till inflyttning, nämligen senast hösten 1921.

Södra kasernen ägdes av Aktiebolaget Lunds valskvarn. Hyreskontraktet vore uppsagt till den 1 nästkommande oktober, enär bolaget från nämnda tidpunkt ville hava det årliga hyresbeloppet höjt från 7,500 kronor till 10,000 kronor.

I norra kasernen hade varit förlagda två bataljoners samt kulsprutekompaniets personal under de värnpliktiges första tjänstgöring, alltså 7 à 800 man, och i södra kasernen en bataljons personal eller 3 à 400 man.

Förläggningen lede naturligen av många brister, och det hade varit förenat med många bekymmer och besvärligheter att få den så pass ordnad, som den nu i alla fall vore. Förrådslokalerna vore dåliga och otillräckliga, likaså vore stallbyggnaden vid norra kasernen (ett gammalt f. d. förrådsskjul) bristfällig. Gymnastiklokaler saknades och vore man hänvisad till att för gymnastikundervisning söka få några timmar om dagen i olika läroverks och skolors lokaler i Lund. Matsalslokalerna vore för små och tvingade till utspisning i omgångar. Mässlokalerna vore av enklaste slag; vad officerare och underofficerare vidkomme kunde ett par små rum, i vilka de tillfälligtvis någon gång kunde söka skydd mot vind och hårt väder, näppeligen hänföras under denna benämning. Underbefälets förläggning vore densamma som manskapets och någon möjlighet att ens åt de äldsta furirerna bereda någon avskild förläggning funnes icke. Expeditionslokalerna voro trånga, delvis spridda på olika ställen i staden samt tämligen ohygieniska. Sjukhuset (f. d. domprostegården) uppfyllde ingalunda — oaktat allt arbete som offrats på dess ordnande — de krav, som numera ställdes på ett dylikt, och det låge i sakens natur, att de hygieniska förhållandena inom f. d. fabrikslokaler icke kunnat

göras på långt när tillfredsställande. Så t. ex. vore de flesta golv i norra kasernen av sten och i följd därav kalla, och att hålla en lagom och jämn temperatur i lokalerna mötte stora svårigheter. Avstånden till övningsterrängen vore stora — särskilt från norra kasernen — vilket hade sina nackdelar.

Ett avbrytande helt eller delvis av kasernbyggnadsarbetena syntes icke kunna medföra några fördelar under annan förutsättning än att dessa nya kaserner skulle kunna undvaras helt eller delvis, vilket, så vitt regementschefen förstode bedöma saken, kunde tänkas under tvenne olika fall. Det första vore, att svenska arméns fullständiga eller delvisa avrustning komme att medföra Södra skånska infanteriregementets slo-pande eller minskande till styrka och sammansättning, och det andra vore, att man — efter allt vacklande i regementets förläggningsfråga — skulle komma tillbaka till det gamla Revinge såsom förläggningsort för regementet. Det första alternativet kunde regementschefen ej yttra sig om, men väl däremot om det andra.

Övningsfältet i Revinge vore lämpligt för utbildning ända t. o. m. övningar i kompaniförband. Men redan då det bleve fråga om bataljon vore det för litet och för övningar i regementsförband så gott som fullkomligt odugligt. Om förläggningsförhållandena i Lund på grund av deras provisoriska beskaffenhet helt naturligt lämnade mycket övrigt att önska, så vore förhållandena å Revinge att betrakta såsom genomusla, även om det endast vore fråga om övningar under vår, sommar och höst. Man hade ett talande exempel därpå vid den epidemi, som härjat under regementsövningarna 1918. Uti de trånga, mörka och synnerligen ohygieniska barackerna, omöjliga att desinficera och nöjaktigt upplysa, funnes inga lokaler för undervisning och övningar inomhus. Ej heller funnes annorstädes å Revinge några lokaler för sådant ändamål, undantagandes en lägerhydda, inredd som gymnastiklokal, vadan övningarna under regnig väderlek samt under den mörkare delen av dagen bleve i hög grad eftersatta och vissa utbildningsgrenar alldeles omöjliggjorda. Tvättrum inom barackerna saknades och naturligtvis badrum, torkrum o. d. Kokanordningarna vore så dåliga och gamla, att man befunde sig i ständig oro för att det hela ej skulle fungera. Förrådslokaler inom kompanierna vore så miserabla, att en ordnad kompanihushållning icke kunde äga rum, och lokalerna för de större förråden fyllde icke ens regementets halva behov. Husen å Revinge och särskilt tak, fönster, dörrar m. m. förfölle allt mer och mer, oaktat man försökte så långt möjligt vore med tillgängliga medel sörja för

underhållet. Om det nu ens vore möjligt att av en dylik typ å militärt etablissemang, vilket regementschefen ej trodde, kunna genom förbättringar åstadkomma efter vår tids krav människovärdiga förläggningsförhållanden, så skulle detta säkerligen bliva en dyr affär icke blott med reparationer och tillbyggnader utan även med nybyggnader i stor utsträckning såsom förrådsbyggnader, byggnader för fordon, stall, kök, mässlokaler, lektionsrum, dagrum m. m. Måhända bleve det till och med nödvändigt att där söka bereda officerare och underofficerare tak över huvudet genom uppförandet av befälsbostäder för gifta och ogifta.

De disciplinära förhållandena vore vid ett övningsläger som Revinge mycket svåra att tillfredsställande tillgodose, något som måste anses vara av särskild vikt vid en rekrytskola; exempelvis endast tillsynen att manskapet hölle sig hemma nattetid. Revinges isolerade läge vore även ur många synpunkter en stor olägenhet. Förläggning i eller invid en stad medförde däremot fördelen, att manskapet under fritid bleve i tillfälle att komma under allmänhetens och den civila ordningsmaktens ögon, varigenom det militära arbete, som avsåge att vänja rekryterna vid ordning och uppmärksamhet samt ett anständigt och hyvsat uppträdande främjades. Tillfällen till uppfostrande och utvecklande förströelser stode även i vida högre grad till buds under sådana förhållanden än å en plats sådan som Revinge.

Det vore också en given sak, att mobiliseringsförhållandena ställde sig synnerligen ogynnsamma å Revinge i jämförelse med Lund, där en mängd lokaler (skolor och allmänna byggnader m. m.) kunde tagas i anspråk.

Från något håll, som kunde anses vederhäftigt vid bedömande av en fråga sådan som denna, hade regementschefen aldrig erfarit något uttalande, som stode i strid med det ovan anförda. Visserligen hade röster höjts av någon eller kanske några invånare i Revingetrakten för regementets kvarstannande å Revingehed, men dessas intresse syntes förnämligast vara dikterat av en önskan att genom regementets personal förvärva en måhända välbehörlig förstärkning i kommunens skatteinkomster. Att skatterna för närvarande vore billigare i Revinge än i Lund vore emellertid förhållandet.

Man torde väl kunna påstå, att det skulle kännas bittert för regementet, om detta bleve det enda eller ett bland de få i hela armén, som ej finge en hygglig och modern förläggning. För sin del vore regementschefen övertygad om, att därest regementet skulle återförvisas till Revinge, rekryteringen av den fast anställda personalen skulle slå synnerligen illa ut.

Frågan om lämplig förläggningssort vore tvivelsutan av inprägande betydelse för regementets framtida utveckling och ställning inom armén. Skulle nu Kungl. Maj:t återigen ändra sitt beslut om Lund såsom förläggningssort för regementet eller skulle av annan anledning det nya kasernetablissemanget icke komma till utförande, så komme detta att vålla en hel del ekonomiska påkänningar. Kasernbyggnadsnämnden torde vara närmast att redogöra för vad som rör själva byggnadsarbetet, men ansåge sig regementschefen dock i korthet böra något beröra denna fråga.

Först vore då att märka, att staden Lund till kronan överlämnat en del jord. Denna hade ju visserligen under alla förhållanden sitt värde, men staden hade under de år, som förflutit efter överlämnandet, förlorat avsevärde arrendeinkomster, för vilka den naturligen skulle kräva ersättning. Vidare hade en del av de gamla gårdshusen redan rivits eller spolierats, vadan ersättning för återuppbyggande måste förutsättas. Stadens skatteinkomst från regementet beräknades enligt uppgift för nästa år till 30 å 40,000 kronor, representerande ett avsevärt kapital, som staden ej torde avstå ifrån, enär denna inkomst tagits i beräkning i stadens finansberäkningar. Stadens affärliv och byggnadsverksamhet komme att lida, om en ändring i den beslutade förläggningen skulle ske; vad ett eventuellt skadestånd i den vägen komme att betinga, kunde regementschefen icke yttra sig om.

Ett avbrott i byggnadsarbetena skulle tvivelsutan fördyra arbetet av flera orsaker; bland annat bleve man nödsakad att hålla vakter över materielen, som dessutom kunde befaras taga skada. Ett fullföljande av arbetet tillsvidare endast delvis vore också ägnat att fördyra det hela, ty administrationskostnaderna bleve under tiden ungefär desamma som nu. Till fördyringen skulle jämväl komma förlängda hyror m. m. för den provisoriska förläggningen i Lund, därest denna kunde bibehållas. Vidare ansåge regementschefen sig böra omnämna, att i Lund för närvarande rådde stor arbetslöshet och i följd därav på många håll verkliga nödlägen. Arbetschefen hade sålunda meddelat, att han nyligen erhållit en skrivelse från de arbetslösas förening i Lund med begäran att arbetare, mantalsskrivna i Lund, måtte i så stor utsträckning som möjligt anställas vid byggnadsarbetet utöver de 150 man, som redan vore i arbete.

Slutligen ansåge sig regementschefen böra omnämna, att betydande arbeten nedlagts för dränering m. m. å övningsterrängen invid Lund, att en skjutbana av modernaste typ blivit anlagd i Kungsmarken, en byggnad därstädes för manskapets skydd mot ogynnsam väderlek uppförd samt skogsplanteringar i betydande utsträckning verkställda o. s. v.

På grund av vad sålunda anförts, funne regementschefen sig böra på det allvarligaste avstyrka byggnadsarbetenas inställande under annan förutsättning än att beslut fattades om regementets avrustning och upplösning, i vilket fall inga kaserner behövdes. En inskränkning i planen för det nya kasernetablissemanget skulle i analogi därmed endast kunna försvaras genom ett beslut om motsvarande minskning med avseende på regementets sammansättning och styrka.

b) Veder-
börande
fältläkare.

Fördelningsläkaren vid första arméfördelningen hade uti sitt i ärendet avgivna yttrande angående de hygieniska förhållandena vid regementets provisoriska förläggning velat framhålla följande allvarsamma brister:

Utrymmet för manskapets förläggning vore otillräckligt så att man ej ens kunde uppnå en luftkub av 10 m³ per man. Golven i norra kasernen bestode av tegelsten och hade det visat sig, att fogarna mellan dessa ej kunde hållas fyllda med cement, varför de vore omöjliga att hålla rena; golven i södra kasernen bestode av plank, så att vid skurning vatten från övre våningarna runne ned i underliggande. Belysningsförhållandena i logementen vore synnerligen dåliga. Tvättrummen, klosetter och urinoirer vore även dåliga och saknade nästan överallt primär belysning. Torkrummen vore små och illa ventilerade. Kök och matsalar vore trånga och svåra att hålla rena på grund av golvens och väggarnas beskaffenhet.

Då nu angivna hygieniska olägenheter icke kunde avhjälpas, ansåge fördelningsläkaren det vara förenat med stor risk för de värnpliktigas hälsa att längre än som vore oundgängligen nödigt fortfara med denna förläggning, vilken anordnats som det enda provisorium som funnits att tillgå.

c) Chefen för
första armé-
fördelningen.

Chefen för första arméfördelningen hade, under instämmande till fullo i de av regementschefen och fördelningsläkaren framhållna synpunkterna, förklarat sig bestämt avstyrka, att arbetena å kasernetablissemanget helt och hållet eller delvis avbrötes. Huvudskälet härför vore, att en synnerligen stor orättvisa bleve begången, om den värnpliktiga ungdomen från en enda landsända bleve tvingad att fullgöra sin värnplikt under så ofantligt mycket mer ohygieniska och även i övrigt olämpliga förhållanden än dem, som vore eller komme att bliva rådande på alla andra håll.

Arméförvaltningens fortifikations- och intendentsdepartement hade, i anslutning till regementschefens och arméfördelningschefens yttranden, förklarat sig anse, att ett avbrytande av arbetena å ifrågavarande kasernetablissemang icke borde ifrågakomma. Likaså sjukvårdsstyrelsen, som ansåge regementets förläggning såväl å den s. k. norra som den s. k. södra kasernen alltjämt vara sådan, att det ej motsvarade ens de mest minimala fordringar i hygieniskt avseende. Det finnes ej något försvar för att bibehålla de nuvarande lokalerna såsom förläggning för regementet en enda dag längre, än som vore oundgängligen nödvändigt. Förläggningen måste således snarast möjligt flyttas till andra lokaler. Bland dylika, redan befintliga, vore regementets gamla baracker å Revinge lägerplats de enda, vilka, sjukvårdsstyrelsen veterligt, kunde komma i fråga. Även dessa motsvarade emellertid så föga även blygsamma anspråk på hygien, att sjukvårdsstyrelsen ville bestämt avvisa tanken på en förläggning av regementet dit, även om det skulle gälla endast en kortare tid, och i så fall den varmare delen av året. Då några redan färdiga byggnader i Lund eller dess omgivning ej stode att erhålla för ett ombyte av förläggningen för regementet, finnes enligt sjukvårdsstyrelsens förmenande ej annan utväg än att låta den provisoriska förläggningen vara kvar, intill dess att den kunde utbytas mot en permanent, och under tiden tillse, att de hygieniska vådorna bleve så få som möjligt. På grund därav förordade sjukvårdsstyrelsen på det bestämdaste, att de påbörjade arbetena för utförandet av kasernetablissemang invid Lund för Södra skånska infanteriregementet enligt fastställda planer fullföljdes samt därjämte, att arbetena måtte bedrivas med all den kraft och all den skyndsamhet omständigheterna medgäve.

Såsom gemensamt yttrande finge alltså fortifikations- och intendentsdepartementen samt sjukvårdsstyrelsen på det allvarligaste avstyrka avbrytandet av byggnadsarbetena å ifrågavarande kasernetablissemang.

För egen del har försvarskommissionen anfört följande:

Såsom av den lämnade redogörelsen framginge, hade frågan om uppskjutande tillsvidare av de för närvarande pågående kasernbyggnadsarbetena för vissa infanteriregementen, bland dem jämväl Södra skånska infanteriregementet, redan tidigare varit föremål för statsmakternas prövning. Ehuru ett dylikt uppskov ansetts synnerligen önskvärt på grund av de avsevärda kostnader byggnadsarbetenas fullföljande under rådande dyrtid medförde, hade detsamma dock icke ansetts tillrådligt med hänsyn till de olägenheter i skilda avseenden, som därigenom skulle uppstå för

d) Arméförvaltningens fortifikations- och intendentsdepartement samt sjukvårdsstyrelse.

Kommissionens uttalande.

de truppförband, som av uppskovet berördes. Redan 1916 års riksdag hade ansett sig böra framhålla angelägenheten av byggnadsarbetenas bedrivande utan avbrott för att därigenom bereda ökad tillgång till arbetsmöjlighet inom byggnadsindustrien, och 1917 års riksdag, som haft under övertvägande förslag om uppskov med byggnadsarbetena, hade förklarat sig med hänsyn till svårigheterna att efter år 1918 upprätthålla en provisorisk förläggning och de vådor i sanitärt hänsende, som vidlådde den nuvarande provisoriska förläggningen, icke kunna motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag om byggnadsarbetenas fortsättande. Jämväl 1917 års statsrevisorer hade på sin tid uttalat sig för kasernbyggnadsarbetenas påskyndande.

Ifrågavarande från riksdagens sida gjorda uttalanden angående kasernbyggnadsarbetenas fortsättande, trots de därmed förenade synnerligen avsevärda kostnaderna, hade uppenbarligen haft sin grund i uppfattningen, att vår nuvarande härorganisation skulle bli bestående för en längre tid framåt och att de beslutade kasernetablissemangen följaktligen under alla omständigheter komme att behövas. Genom det ändrade läge, vari frågan om vårt försvarsväsende numera kommit, hade emellertid förhållandena blivit helt annorlunda. Vid den förestående allmänna försvarsrevisionen komme frågorna angående såväl armén och dess organisation över huvud taget som värnpliktstjänstgöringen, dess längd och förläggning att göras till föremål för en ingående utredning. De beslut, som på grundval av denna utredning komme att av statsmakterna fattas, bleve givetvis bestämmande såväl för behovet av kasernetablissemang över huvud taget som för omfattningen och inredningen m. m. av de etablissemang, vilka med en ändrad arméorganisation kunde finnas erforderliga. Vid sådant förhållande vore det tydligen av största vikt, att man icke genom fullföljande av sådana av den nuvarande arméorganisationen betingade byggnadsföretag, som kunde uppskjutas, föregrepe resultatet av den blivande försvarsutredningen och därigenom åsamkade statsverket avsevärda utgifter, som skulle kunnat undvikas.

Vad nu kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet beträffade, framginge av den i det föregående lämnade redogörelsen, att då Kungl. Maj:t den 30 december 1916 uppdragit åt kasernbyggnadsnämnden att gå i författning om kasernetablissemangets uppförande, kostnaderna för detsamma beräknats till 2,173,200 kronor, att Kungl. Maj:t redan den 29 juni 1917 funnit sig böra fastställa nya kostnadsberäkningar, slutande å 3,291,300 kronor, samt att, enligt vad kasernbyggnadsnämnden meddelat, kostnaderna för kasernetablissemangets uppförande numera måste beräknas till 5,368,675 kronor. De på grund av

kristiden uppstående merkostnaderna skulle alltså uppgå till icke mindre än (5,368,675 — 2,173,200 =) 3,195,475 kronor, motsvarande i runt tal 147 procent av de ursprungligen beräknade kostnaderna. Den högst avsevärda merkostnad byggnadsarbetenas fullföljande under nu rådande förhållanden skulle medföra, innebure givetvis ett ytterligare tungt vägande skäl för arbetenas uppskjutande. Kommissionen ansåge sig särskilt böra framhålla, att den av kasernbyggnadsnämnden beräknade merkostnaden endast vore approximativ och att någon garanti icke funnes för att kostnaderna för kasernetablissemanget komme att stanna inom det senast beräknade beloppet.

Då kommissionen således kommit till den uppfattningen, att ett uppskov med fortsättandet av arbetena å ifrågavarande kasernetablissemang vore påkallat såväl med hänsyn till den förestående allmänna revisionen av vårt försvarsväsende som i betraktande av de för närvarande rådande höga byggnadskostnaderna, hade kommissionen haft att taga under övertvägande, huruvida i något hänseende hinder kunde anses föreligga för ett dylikt uppskov. De synpunkter, som därvid i främsta rummet krävde beaktande, vore dels de ekonomiska konsekvenserna av byggnadsarbetenas inställande, dels regementets nuvarande provisoriska förläggningsförhållanden.

Av den utav kasernbyggnadsnämnden till kommissionen lämnade redogörelsen framginge, att samtliga å ifrågavarande kasernetablissemang nedlagda kostnader den 14 januari 1919 beräknats uppgå till 1,485,575 kronor 92 öre. Uti nämnda belopp inginge 342,025 kronor, motsvarande kostnaderna för ingångna men ännu icke fullgjorda leveransavtal. Där emot hade icke medtagits kostnader för sådana materialier, vilka enligt gällande avtal skulle levereras enligt enhetspriser och särskilda rekvisitioner, såsom makadam, byggnadssten, grus, cement och kalk m. m. Under förutsättning att kasernbyggnadsarbetet skulle helt och hållet nedläggas för att icke vidare fortsättas, hade kasernbyggnadsnämnden beräknat, att staten skulle, fränsett den ersättning Lunds stad kunde komma att betinga sig på grund av kontraktets med kronan hävande, få vidkännas en förlust av sammanlagt i runt tal 650,000 kronor. För den händelse åter arbetena nu endast skulle avbrytas för att efter omkring 1½ år åter fortsättas, hade kasernbyggnadsnämnden beräknat, att statsverket skulle få vidkännas särskilda kostnader för vidtagande av åtgärder för vård och skydd av redan färdigställda byggnadsdelar samt anskaffade inventarier och materialier, för brandförsäkring, för ökade arbetskostnader, för ersättning åt det vid byggnadsarbetet anställda arbetsbefälet, för förhyrning av provisoriska förläggningslokaler

åt regementet samt för hyresersättningar åt regementets underofficerare. Dessa särskilda kostnader hade av nämnden beräknats komma att uppgå till sammanlagt omkring 207,110 kronor.

I det läge, vari frågan om vårt försvarsvarsväsende för närvarande befunde sig, ansåge kommissionen sig icke kunna eller böra göra något uttalande angående ett definitivt nedläggande av ifrågavarande kasernbyggnadsarbeten. Kommissionen saknade därför anledning att närmare yttra sig rörande den förlust, som skulle åsamkas statsverket, därest byggnadsarbetena icke vidare skulle komma att fortsättas. Kommissionen ansåge sig endast böra framhålla, att därest så skulle bliva fallet, det givetvis under alla omständigheter vore bättre att taga den sålunda uppkommande förlusten än att genom byggnadsarbetenas fortsättande åsamka statsverket ytterligare kostnader.

De särskilda kostnader, som skulle uppstå genom kasernbyggnadsarbetenas uppskjutande, hade, som ovan nämnts, av kasernbyggnadsnämnden beräknats till 207,110 kronor. Vid den granskning kommissionen underkastat denna beräkning hade kommissionen kommit till den uppfattningen, att åtskilliga poster måste anses allt för höga. Särskilt gällde detta i fråga om de beräknade kostnaderna för beredande av vård och skydd åt materialier och inventarier, ökade arbetskostnader till följd av arbetstidens minskning samt flyttningersättning till arbetsbefälet. Enligt en inom kommissionen verkställd överslagsberäkning syntes den av kasernbyggnadsnämnden beräknade kostnadssumman kunna avsevärt nedbringas. De särskilda kostnader, som sålunda skulle uppstå genom byggnadsarbetenas inställande tills vidare, syntes kommissionen icke böra utgöra något hinder för vidtagande av en sådan åtgärd. Även om dessa kostnader skulle uppgå till det av kasernbyggnadsnämnden beräknade beloppet, komme de att till fullo uppvägas av den räntebesparing statsverket gjorde genom byggnadsarbetenas uppskjutande. Dessutom borde framhållas, att därest arbetena framdeles skulle komma att återupptagas, en nedgång i nu rådande synnerligen högt uppdrivna byggnadskostnader då torde hava inträtt. Anledning finnes alltså att antaga, att de av uppskovet föranledda särskilda kostnaderna skulle, om icke helt och hållet, så dock till väsentlig del bliva täckta genom de billigare byggnadskostnaderna.

Vad därefter anginge Södra skånska infanteriregementets nuvarande provisoriska förläggningsförhållanden, lämnade dessa givetvis mycket övrigt att önska. Kommissionen hade också vid ett den 20 nästlidne januari företaget besök i Lund funnit, att de av myndigheterna mot de nuvarande förläggningslokalerna riktade anmärkningarna vore i det vä-

sentligaste befogade. Därest kommissionen vid bedömandet av frågan om kasernbyggnadsarbetenas uppskjutande endast haft att taga hänsyn till regementets förläggningsförhållanden, skulle kommissionen helt visst icke hava tvekat att tillstyrka arbetenas fortsättande. Då emellertid kommissionen, såsom av det förut anförda framginge, vid den föreliggande frågans bedömande måst beakta jämväl andra synpunkter, hade kommissionen icke kunnat tillnäta de av myndigheterna anförda skälen för byggnadsarbetenas fortsättande någon avgörande betydelse, och detta så mycket mindre som de med den nuvarande förläggningen förenade olägenheterna givetvis komme att väsentligt minskas, därest, på sätt i årets statsverksproposition ställts i utsikt, bevaringsrekrytskolorna hädanefter komme att förläggas enbart till sommarhalvåret i stället för såsom nu jämväl till vintern. Huruvida det vid en dylik omläggning av värnpliktstjänstgöringen kunde befinnas lämpligt att bibehålla den nuvarande provisoriska förläggningen i Lund eller åter förlägga regementet till dess förra övningsplats Revingehed, vore en fråga, rörande vilken kommissionen icke ansåge sig böra göra något uttalande.

Kommissionen hade alltså kommit till den uppfattningen, att de för närvarande pågående kasernbyggnadsarbetena omedelbart borde inställas och att med prövningen av frågan om deras eventuella fortsättande borde tillsvidare anstå i avvaktan på resultatet av den förestående allmänna revisionen av vårt försvarsväsen. Vid den avveckling av byggnadsverksamheten, som således borde äga rum, borde givetvis tillses, icke blott att minsta möjliga förluster tillskyndades kronan, utan jämväl att den vid byggnadsföretaget anställda arbetarpersonalen lämnades nödigt rådrom att skaffa sig annan sysselsättning. Åtgärder borde sålunda vidtagas för skyddande av redan färdigställda byggnadsdelar. Vidare borde redan inköpta materialier och inventarier, i den mån det icke funnes fördelaktigare att avyttra dem, på ett mot skadegörelse och förstöring betryggande sätt uppläggas i förråd. Med hänsyn därtill att samtliga schaktnings- och grundgrävningsarbeten för kasernhuset I A redan vore utförda, syntes det kommissionen vidare lämpligt, att, till förebyggande av att särskilt dessa senare arbeten raserades, grunden för ifrågavarande kasernhus färdigställdes upp till socklarnas och mellanväggarnas i jordvåningen undre yta. Enligt vad kommissionen inhämtat, beräknades kostnaderna för detta arbete komma att uppgå till omkring 32,000 kronor. Genom ifrågavarande grundläggningsarbetes fullföljande på angivet sätt ävensom genom övriga i samband med byggnadsarbetenas avveckling stående åtgärder syntes sysselsättning ännu någon kortare tid kunna beredas de vid kasernbygget anställda arbetarna.

På grund av vad sålunda anförts, hemställde kommissionen, att beslut snarast möjligt måtte fattas om uppskjutande tillsvi vidare av de för närvarande pågående kasernbyggnadsarbetena för Södra skånska infanteriregementet.

Mot kommissionens sålunda avfattade utlåtande hava tre av kommissionens ledamöter avgivit reservation.

**Kungl.
Maj:ts
förslag**

Departementschefen har anslutit sig till det av försvarskommissionens majoritet framlagda förslaget, och i Kungl. Maj:ts föreliggande proposition hava nu medel äskats för täckande av de kostnader, som kunna förorsakas av byggnadsarbetenas inställande. Ifrågavarande kostnader hava av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

Skydd för redan färdigställda byggnadsdelar	kronor	5,000: —
Vård och skydd av de i förråd upplagda material- lierna	»	54,000: —
Utgifter för nattvakter	»	10,000: —
Upptagande av spårsystemet inom byggnadsplatsen ...	»	6,000: —
Vård och skydd av inventarier	»	2,000: —
Ersättning till arbetsbefälet	»	26,250: —
Brandförsäkringskostnader	»	1,500: —
		<hr/>
	Summa kronor	104,750: —

Nämnda belopp, 104,750 kronor, har av Kungl. Maj:t äskats å tilläggsstat för år 1919 och ansetts böra i staten uppföras såsom reservationsanslag.

**Utskottets
yttrande.**

Utskottet delar den av försvarskommissionen och departementschefen uttalade uppfattningen, att ett uppskov med fortsättandet av arbetena å Södra skånska infanteriregementets kasernetablissemang är påkallat i betraktande såväl av den förestående revisionen av vårt försvarsväsende som av för närvarande rådande höga byggnadskostnader. Utskottet anser sig följaktligen böra tillstyrka, att de pågående arbetena tillsvi vidare inställas.

Beträffande de kostnader, som ett inställande av arbetena enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle komma att medföra, har utskottet i likhet med försvarskommissionen funnit desamma för högt beräknade. En nedsättning torde enligt utskottets mening kunna ske i fråga om beräkningen av nära nog samtliga de av Kungl. Maj:t upptagna utgiftsposterna. Med anledning härav har utskottet ansett sig kunna begränsa

det av Kungl. Maj:t begärda beloppet till 75,000 kronor, vilket belopp i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag torde bära upptagas såsom reservationsanslag å 1919 års tilläggsstat.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för bestridande av de särskilda kostnader, som kunna bliva en följd av *uppskjutande tillsvidare av de för närvarande pågående arbetena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet*, å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Stockholm den 28 februari 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, O. M. Strömberg, J. Nilsson, C. G. Ekman, H. G. W. Wrangel, A. Pers, J. L. Widell, E. A. Hallin, A. R. Rooth* och *J. Pålsson* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *J. Olofsson, N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Anderson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *S. Bengtsson* i Norup, *P. A. Hansson* i Stockholm, *J. Erlansson, S. E. J. Lübeck, K. E. W. Söderhielm* och *J. Nilsson* i Malmö.

Reservation:

av herrar *C. J. G. Swartz, O. M. Strömberg, J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. G. W. Wrangel, J. L. Widell, E. A. Hallin, A. R. Rooth, J. Erlansson, S. E. J. Lübeck* och *K. E. W. Söderhielm*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»De av departementschefen anförda skälen för uppskov med kasernbyggnadsarbetena i Lund äro den förestående allmänna revisionen av vårt försvarsväsende och de för närvarande rådande höga byggnadskostnaderna. Enligt utskottets mening kan en blivande revision av försvarsväsendet visserligen komma att medföra minskat behov av kasernutrymme för Södra skånska infanteriregementet liksom för andra truppför-

band, men lärer näppeligen kunna leda till det resultat, att kasernerna skulle bliva helt obehövlige. Den nämnda revisionen synes därför kunna motivera en inskränkning i planen för arbetena men ingalunda ett inställande av desamma. Beträffande åter de nuvarande höga byggnadskostnaderna synes det visserligen utskottet sannolikt, att ett uppskov med arbetena skulle kunna medföra någon minskning i dessa kostnader, men å andra sidan uppstå genom uppskovet andra kostnader, som kunna komma att uppgå till högre belopp än som av departementschefen antagits. Visserligen anser utskottet uteslutet, att såsom från arbetarhåll yrkats, staten skulle ersätta de vid arbetena anställda arbetarna för deras förlorade arbetsförtjänst, men däremot kommer sannolikt arbetenas inställande att i ej ringa omfattning medföra behov av arbetslöshetsunderstöd, vilka kunna komma att öka de genom uppskovet förorsakade kostnaderna för staten. I varje fall kan enligt utskottets mening den minskning i byggnadskostnaderna, som eventuellt skulle kunna vinnas genom ett uppskov, icke utgöra tillräckligt motiv för ett sådant, i betraktande av de synnerligen stora olägenheter, som härigenom komma att uppstå.

I detta avseende torde först börja erinras om olämpligheten därav, att staten genom inställande av ifrågavarande betydande arbeten direkt ökar den redan stora arbetsbristen på byggnadsverksamhetens område. Av ännu större betydelse synes emellertid vara, att, såsom av handlingarna i ärendet framgår, den nuvarande provisoriska förläggningen av regementet såväl ur hygienisk synpunkt som i andra avseenden är av den underhaltiga beskaffenhet, att det knappast kan anses försvarligt att bibehålla densamma längre, än som är absolut nödvändigt. Då en annan och bättre provisorisk förläggning av regementet icke kan erhållas, måste det vara angeläget, att kasernarbetena så bedrivs, att regementet snarast möjligt kan inflytta i sitt nya etablissemang.

Då utskottet alltså anser, att ett uppskov med de påbörjade arbetena icke bör äga rum, utan endast en lämplig begränsning av desamma ske, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke må av riksdagen bifallas.»